

ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ

ที่ ศธ.0515(010)15/พิเศษ

สาขาวิชาอาชีวศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

239 ถนนห้วยแก้ว เชียงใหม่ 50200

28 กุมภาพันธ์ 2550

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ
เรียน

ด้วย นางผกาพรรณ ตูลาพันธ์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้รับอนุมัติให้ทำการค้นคว้าแบบอิสระซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรในหัวข้อเรื่อง “กิจกรรมการเรียนการสอนแบบร่วมมือโดยใช้รูปแบบ เอส ที เอ ดี ในการเรียนการสอนวิชาดอกไม้ประดิษฐ์ โรงเรียนแจ่มวิทยา จังหวัดลำปาง” โดยมีรองศาสตราจารย์ ปรีชา อินทรสมพันธ์ และรองศาสตราจารย์ปัทมสร ผลเพิ่มเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

นักศึกษามีความประสงค์ที่จะขอเรียนเชิญ นายไพศาล กมลเพชร ครูชำนาญการพิเศษ นางรัชฎญลักษณ์ ศรีไชยชนะ ครูชำนาญการ โรงเรียนแจ่มวิทยา จังหวัดลำปาง เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบ เครื่องมือและให้ข้อเสนอแนะในการทำการศึกษาวิจัย

อาจารย์ที่ปรึกษาได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ที่เหมาะสมที่จะเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือและให้ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยเป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดทราบและ โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมืองานวิจัยครั้งนี้ด้วย

จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ปรีชา อินทรสมพันธ์)

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ประจำสาขาวิชาอาชีวศึกษา

สาขาวิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์ 0-5394-4258

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

ที่ ศธ.0515(010)15/พิเศษ

สาขาวิชาอาชีวศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

239 ถนนห้วยแก้ว เชียงใหม่ 50200

28 กุมภาพันธ์ 2550

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนแจ้ห่มวิทยา

ด้วยนางผกาพรรณ ตูลาพันธ์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้รับอนุมัติให้ทำการค้นคว้าแบบอิสระซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรในหัวข้อเรื่อง “กิจกรรมการเรียนการสอนแบบร่วมมือโดยใช้รูปแบบ เอส ที เอ ดี ในการเรียนการสอนวิชาดอกไม้ประดิษฐ์ โรงเรียนแจ้ห่มวิทยา จังหวัดลำปาง” โดยมีรองศาสตราจารย์ ปรีชา อินทรสมพันธ์ และรองศาสตราจารย์ปัทมสร ผลเพิ่มเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ ซึ่งผู้วิจัยมีความประสงค์จะเก็บข้อมูล โดยใช้การทดลองการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนแบบเอส ที เอ ดี กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เลือกเรียนวิชาดอกไม้ประดิษฐ์ โรงเรียนแจ้ห่มวิทยา จังหวัดลำปาง

ภาควิชาอาชีวศึกษา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าแบบอิสระครั้งนี้ น่าจะช่วยให้ได้ข้อมูลที่จะทำให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนโดยส่วนรวม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และให้ความสะดวกแก่นักศึกษาตามที่เห็นสมควร ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ปรีชา อินทรสมพันธ์)

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ประจำสาขาวิชาอาชีวศึกษา

สาขาวิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์ 0-5394-4258

ภาคผนวก ก
เนื้อหาวิชาดอกไม้ประดิษฐ์
ที่จัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือโดยใช้รูปแบบเอส ที เอ ดี

เนื้อหาวิชาดอกไม้ประดิษฐ์

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาเทคนิควิธีการทำดอกไม้ประดิษฐ์ด้วยผ้าและกระดาษ รวมถึงการออกแบบดอกไม้ประดิษฐ์ การตกแต่งดอกไม้เป็นช่อ การใช้และการบำรุงรักษาเครื่องมือและอุปกรณ์ปฏิบัติงาน เลือกแบบและวัสดุทำดอกไม้ตามความต้องการของตลาด การนำเกสร ดอก ใบ และเข้าช่อ ตัดวัสดุตกแต่งเป็นดอกไม้ประดิษฐ์ชนิดต่าง ๆ สามารถคำนวณค่าใช้จ่าย กำหนดราคาหรือค่าบริการ จัดจำหน่าย จัดบันทึกการปฏิบัติงาน ตลอดจนการทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย และประเมินผลเพื่อให้นักเรียนได้มีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะเกี่ยวกับการออกแบบ เลือกวัสดุและสามารถทำดอกไม้ประดิษฐ์จำหน่ายได้

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. ประดิษฐ์ดอกไม้เพื่อเลียนแบบธรรมชาติได้
2. จัดทำกลีบดอกไม้ให้เหมือนธรรมชาติได้
3. ทำเกสรดอกไม้จากแป้งได้
4. ทำดอกไม้ และประกอบการเข้าช่อได้
5. สรุปข้อมูล ความต้องการของตลาดเกี่ยวกับประเภทของดอกไม้ได้
6. สามารถคำนวณค่าใช้จ่ายในการประดิษฐ์ดอกไม้ได้
7. เลือกใช้และบำรุงรักษาอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ได้
8. ตรวจสอบคุณภาพของสินค้าได้
9. วางแผนและกำหนดชนิดของดอกไม้ประดิษฐ์ได้
10. มีเจตคติที่ดีต่อวิชาช่างดอกไม้ประดิษฐ์

ภาคผนวก ง

แผนการจัดการเรียนรู้วิชาดอกไม้ประดิษฐ์
ที่จัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือโดยใช้รูปแบบเอส ที เอ ดี

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

เรื่อง/หน่วย การประดิษฐ์ดอกไม้เลียนแบบธรรมชาติ เวลาเรียน 4 ชั่วโมง
 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี วิชาดอกไม้ประดิษฐ์
 ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชื่อผู้สอน นางผกาพรรณ ตุลาพันธุ์
 โรงเรียนแจ้ห่มวิทยา สำนักงานเขตการศึกษาพื้นที่ลำปางเขต 3 อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง

*****

สาระสำคัญ

การทำดอกไม้ประดิษฐ์เพื่อให้เกิดความสวยงาม จะต้องศึกษาจากดอกไม้ที่ได้จากธรรมชาติ เพื่อที่จะได้ดอกไม้เหมือนจริงและสวยงาม

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. นักเรียนออกแบบดอกไม้ประดิษฐ์เลียนแบบธรรมชาติได้
2. ศึกษา วิเคราะห์วิธีการทำดอกไม้ประดิษฐ์ให้เหมือนจริงได้
3. สืบค้นและออกแบบดอกไม้ประดิษฐ์ได้
4. อภิปราย เปรียบเทียบระหว่างดอกไม้จริงและดอกไม้ประดิษฐ์ได้

สาระการเรียนรู้

1. ความหมายของการออกแบบดอกไม้ประดิษฐ์
2. ความสำคัญของดอกไม้ประดิษฐ์

กิจกรรมการเรียนรู้

1. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 10 ข้อ
2. นำตัวอย่างดอกไม้ประดิษฐ์ ดอกไม้จากธรรมชาติ มาเปรียบเทียบกันเพื่อให้เห็นข้อแตกต่าง และอภิปรายซักถาม
3. นักเรียนนำดอกไม้และใบไม้จากธรรมชาติอย่างละ 10 ชนิด มาศึกษา พร้อมทั้งวาดรูป กลีบดอก เกสร และใบไม้
4. นักเรียนวิเคราะห์และเขียนความเหมือนและความแตกต่างระหว่างดอกไม้ประดิษฐ์และดอกไม้จริงจากธรรมชาติ
5. นักเรียนสรุปข้อดี ข้อเสีย ของดอกไม้ประดิษฐ์และดอกไม้จริงจากธรรมชาติ
6. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนพร้อมทั้งเฉลย

สื่อการเรียน/แหล่งการเรียนรู้

1. ห้องกิจกรรม
2. แปลงดอกไม้ สนามหญ้า โรงเรียน
3. ตัวอย่างดอกไม้จริงจากธรรมชาติ
4. ตัวอย่างดอกไม้ประดิษฐ์
5. ใบความรู้
6. แบบทดสอบ

การวัดผลและประเมินผล

1. สังเกตจากการปฏิบัติงาน
2. ตรวจผลงาน
3. แบบทดสอบ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ใบความรู้

การประดิษฐ์ดอกไม้ เป็นศิลปะอย่างหนึ่ง ที่อาศัยความละเอียดอ่อน ความประณีต บรรจง ผู้ทำดอกไม้ประดิษฐ์จะทำดอกไม้ได้สวยงาม ซึ่งอยู่ที่ว่าจะทำให้เหมือนจริงมากที่สุด ทั้ง สี สัน ลักษณะ รูปทรงและธรรมชาติของดอกไม้ นั้น การที่จะทำดอกไม้ได้เหมือนจริงจึงจำเป็นต้อง รู้จักดอกไม้ชนิดนั้น ๆ ตามสมควร ยกตัวอย่าง เช่น การทำดอกพวงคราม ต้องรู้ว่าดอกพวงครามมี ลักษณะดอกเป็นอย่างไร มีดอกละกี่กลีบ กลีบซ้อนกันหรือไม่ อย่างไร เหล่านี้ เป็นต้น

นอกจากนี้ขั้นตอนและเทคนิคการทำก็มีความสำคัญมาก ผู้ที่จะทำดอกไม้ต้องอ่าน หนังสือ ให้เข้าใจว่าขั้นตอนการทำ ทำอย่างไร และต้องประกอบด้วยการหมั่นฝึกฝนให้เกิดความ ชำนาญ บางครั้งต้องอาศัยการลองผิด ลองถูก เช่น การผสมสี บางครั้งในการผสมครั้งแรกอาจจะได้ สีไม่ถูกใจ หรือไม่ค่อยใกล้เคียงกับความเป็นจริง ทั้งนี้เพราะการทำครั้งแรก ๆ มืออาจจะไม่เที่ยง ผสมสีอ่อนไปบ้าง ทำให้ได้สีออกมาไม่ตรงกับที่เราต้องการ ก็อย่างท้อใจ ลองผสมสีใหม่หลาย ๆ ครั้ง เมื่อเกิดความชำนาญก็จะทำได้ดี

อีกประการหนึ่งคือ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ที่จะนำวัสดุที่อยู่ใกล้ตัวมาดัดแปลงหรือนำมาใช้ใหม่ (Recycle) ให้มีประโยชน์และคุณค่า ก็นับว่าดอกไม้ประดิษฐ์จะได้ประโยชน์อย่าง สมบูรณ์แบบที่สุด

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

เรื่อง/หน่วย การเลือกใช้อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้และการบำรุงรักษา เวลาเรียน 4 ชั่วโมง
 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี วิชาดอกไม้ประดิษฐ์
 ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชื่อผู้สอน นางผกาพรรณ ตุลาพันธ์
 โรงเรียนแจ้ห่มวิทยา สำนักงานเขตการศึกษาพื้นที่ลำปางเขต 3 อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง

*****

สาระสำคัญ

การทำดอกไม้ประดิษฐ์สิ่งสำคัญก็คือ วัสดุ-อุปกรณ์ นับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด เป็นผลโดยตรงถึงความสวยงาม และคุณค่าของดอกไม้ประดิษฐ์ จึงจำเป็นต้องเลือกพิจารณาเลือก วัสดุ-อุปกรณ์ที่เหมาะสม โดยถือเอาลักษณะตามธรรมชาติของดอกไม้ที่จะประดิษฐ์เป็นหลัก และ ต้องรู้จักการบำรุงรักษาอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในการพัฒนางานอย่างมั่นคงถาวร

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. นักเรียนเลือกใช้อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ได้
2. ดูแล รักษาอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ได้อย่างถูกต้อง

สาระการเรียนรู้

1. อภิปราย สืบค้นหาความหมาย ความสำคัญ และประโยชน์ของอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้
2. อภิปรายวิธีการใช้ และขั้นตอนการใช้อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้
3. ตระหนักถึงความมั่นคงถาวร การบำรุงรักษา การดูแล รักษาอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ที่ถูกต้องได้

กิจกรรมการเรียนรู้

1. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน โดยใช้เวลา 15 นาที
2. นำวัสดุ-อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ในการทำดอกไม้ประดิษฐ์ให้นักเรียนได้ศึกษา พร้อมทั้งอภิปรายซักถาม
3. นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 5 คน ให้นักเรียนบอกชื่อและจุดวัสดุ-อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ในการทำดอกไม้ประดิษฐ์ที่ได้เห็นลงในกระดาษที่แจกให้ อย่างน้อย กลุ่ม ๆ ละ 10 ชนิด
4. ครูสาธิตวิธีการใช้เครื่องมือที่ถูกต้อง และกรณีที่จะเกิดอันตราย

5. นักเรียนทุกคน สรุปชื่อ แยกแยะการใช้งาน และการบำรุงรักษาให้มั่นคงถาวรของ วัสดุ-อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ในการทำดอกไม้ประดิษฐ์ที่ได้เห็นลงในสมุด
6. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

สื่อการเรียน/แหล่งการเรียนรู้

1. ห้องคหกรรม
2. วัสดุ-อุปกรณ์ในการทำดอกไม้ประดิษฐ์
3. ใบความรู้
4. แบบทดสอบ

การวัดผลและประเมินผล

การวัด

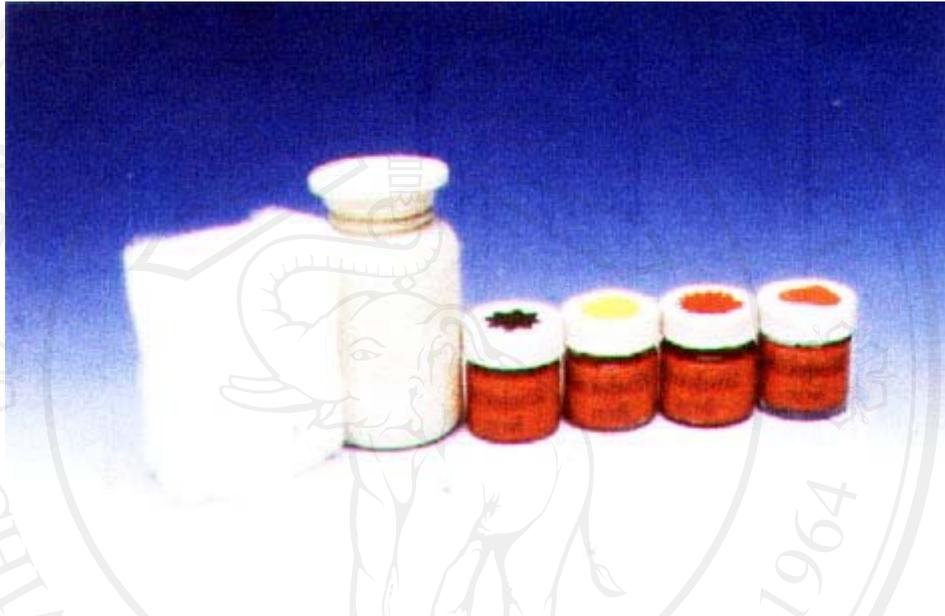
1. แบบทดสอบก่อนเรียน
2. การสังเกต
3. การซักถาม
4. แบบประเมินผลการปฏิบัติงาน
5. แบบทดสอบหลังเรียน

การประเมิน

1. ตอบคำถามได้ พร้อมทั้งบอกชื่อวัสดุ-อุปกรณ์ได้
2. เลือกวัสดุ-อุปกรณ์ได้เหมาะสมกับงานและการบำรุงรักษา

อุปกรณ์ในการประดิษฐ์ดอกไม้

1. อุปกรณ์ในการประดิษฐ์ดอกไม้ทั่วไป ได้แก่ สำลี, กาว, สีต่าง ๆ

2. อุปกรณ์สำหรับทำดอกไม้แห้ง ซึ่งประกอบด้วย หัวแร้ง, หมอนรองรีด, เครื่องมือรูปต่าง ๆ

5. อุปกรณ์ทำใบ ทำก้าน เกสรสำเร็จ ซึ่งประกอบด้วย ลวดสำเร็จ (หมายถึง ลวดที่พันด้วยกระดาษสีต่าง ๆ เรียบร้อยแล้ว), เกสรสำเร็จสีต่าง ๆ, ใบสำเร็จ, ฟลอร่าเทป

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

วัสดุในการประดิษฐ์ดอกไม้

ดอกไม้ประดิษฐ์ เราสามารถประดิษฐ์ด้วยวัสดุต่าง ๆ ที่อยู่ใกล้ตัวและวัสดุเหลือใช้ โดยนำมาตัดแปลง ตัดต่อ ข้อมลีสีม์ ข้อมเซลล์ หรือวิธีการอื่น ๆ แล้วนำมาเป็นดอกไม้ได้ วัสดุต่าง ๆ เหล่านี้ได้แก่

1. ประเภทกระดาษได้แก่

กระดาษสี

กระดาษย่นหน้าเดียว

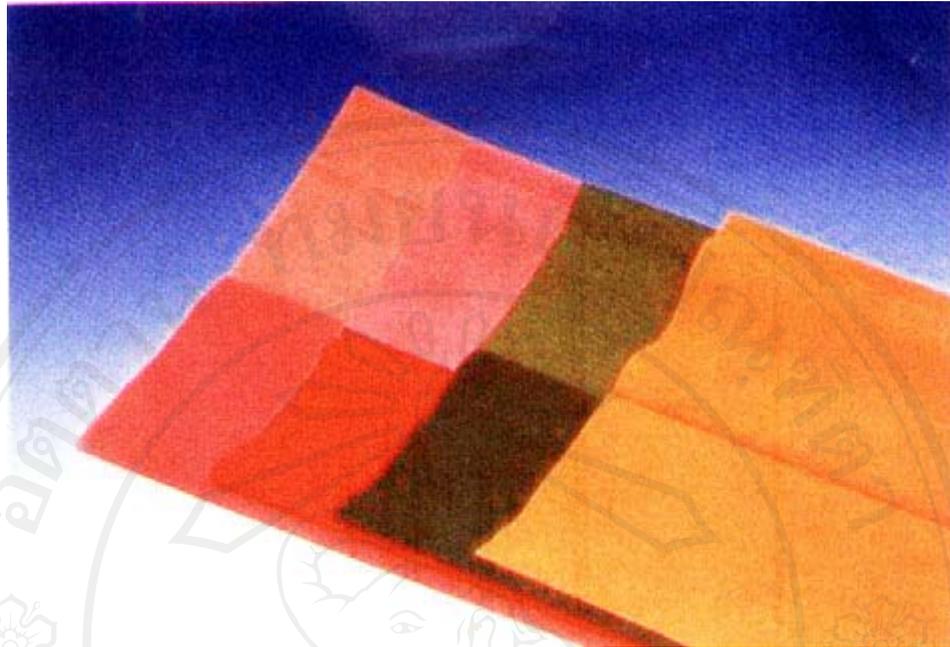

กระดาดขาว

กระดาดทึบ

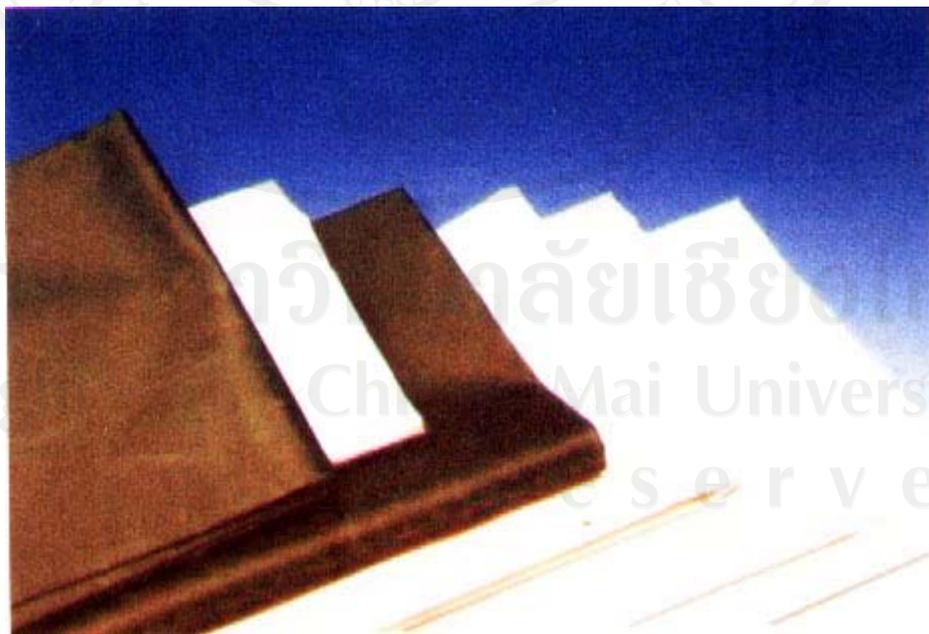
ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

กระดายนุ่นสองหน้า

1. ประเภทผ้า ได้แก่

- ผ้าแพรเชียงใหม่
- ผ้าออร์แกนซ่า
- ผ้าต่วน
- ผ้าปอปลิน
- ผ้ากำมะหยี่

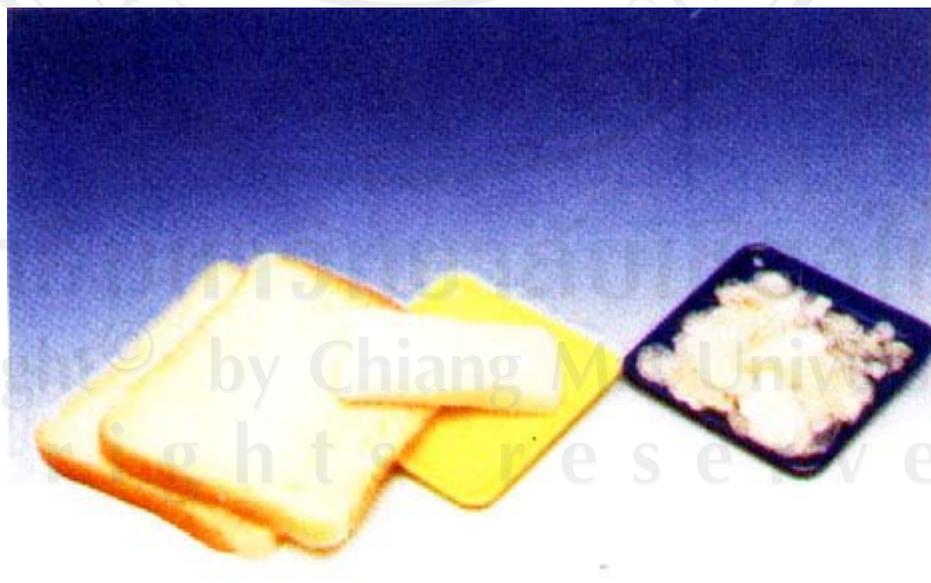

2. ประเภทด้ายและพลาสติก ได้แก่

- ไหมพรม
- ด้ายถัก
- เชือกฟาง
- หลอดกาแฟ

3. แป้งขนมปัง และเศษวัสดุต่างๆ ได้แก่ เกล็ดปลา ไข่ไม้ เป็นต้น

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

เรื่อง/หน่วย วิธีการใช้เครื่องมือรีดกลีบดอกไม้ การผสมสี การย้อมเยลลี่ เวลาเรียน 4 ชั่วโมง
 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี วิชาดอกไม้ประดิษฐ์ช่วง
 ชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชื่อผู้สอน นางผกาพรรณ ตุลาพันธุ์
 โรงเรียนแจ้ห่มวิทยา สำนักงานเขตการศึกษาพื้นที่ลำปางเขต 3 อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง

*****

สาระสำคัญ

การทำดอกไม้ประดิษฐ์ อุปกรณ์ที่สำคัญก็คือ เครื่องรีด เพื่อรีดกลีบดอก กลีบเลี้ยง ใบ ให้มีลักษณะเหมือนธรรมชาติ เครื่องรีดประกอบไปด้วยหัวชนิดต่าง ๆ ซึ่งเป็นเครื่องรีดไฟฟ้าทั้งหมด การผสมสีจะเน้นสีที่ใกล้เคียงกับธรรมชาติ ส่วนการย้อมเยลลี่เพื่อช่วยให้ผ้าแข็งตัว

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. วิเคราะห์วิธีการใช้เครื่องมือรีดกลีบดอกไม้ การผสมสี การย้อมเยลลี่ได้
2. ศึกษาและปฏิบัติวิธีการใช้เครื่องมือรีดกลีบดอกไม้ การผสมสี การย้อมเยลลี่ได้

สาระการเรียนรู้

1. เครื่องมือการรีดกลีบดอก เช่น
  - เครื่องมือทำกระเป่า ใช้รีดกลีบดอกให้นุ่มตรงกลาง
  - เครื่องมือรูปหยดน้ำค้าง ใช้รีดกลีบดอกที่มีกลีบเล็ก ๆ เพื่อให้งอขู่
  - เครื่องมือรูปช้อนปลายเป็นร่อง ใช้รีดกลีบดอกเป็นร่องเล็ก ๆ
  - เครื่องมือรูปมีด ใช้สำหรับทำร่องหรือเส้นใบ
  - เครื่องมือรูปเคียวโค้ง ใช้สำหรับรีดปลายกลีบให้โค้งปัดออก
  - เครื่องมือรูปโค้งสั้น ใช้รีดด้านหน้าและด้านหลังของกลีบดอก
2. การย้อมสีและเยลลี่

กิจกรรมการเรียนรู้

1. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 10 ข้อ โดยใช้เวลา 15 นาที
2. นักเรียนและครูช่วยกันเตรียมรีดดอกไม้ รวมถึงสีที่จะใช้ผสม ตลอดจนอุปกรณ์ในการย้อม

3. นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 5 คน ศึกษาขั้นตอนการทำงานจากใบความรู้ จากนั้นนักเรียนซักถามปัญหาต่าง ๆ เพื่อไม่ให้เกิดอุปสรรคในการทำงาน
4. สาธิตวิธีการใช้เครื่องมือรีดกลีบดอกไม้ที่ถูกต้อง เพื่อป้องกันอันตรายจากการใช้
5. นักเรียนฝึกปฏิบัติ โดยมีครูสังเกตและคอยให้นำแนะนำ ช่วยเหลือในสิ่งที่จำเป็น
6. สาธิตการนำเยลลี่ลงผ้า ให้นักเรียนศึกษาและบอกสัดส่วนของการลงเยลลี่และการต้มเยลลี่ลงผ้าที่เตรียมไว้
7. นำตัวอย่างสีย้อมผ้าต่าง ๆ ให้นักเรียนศึกษาและอภิปราย
8. นักเรียนทดลองผสมสีที่ใกล้เคียงกับธรรมชาติ โดยอาศัยทฤษฎีสี
9. นักเรียนช่วยกันทำความสะอาดเครื่องมือ และอุปกรณ์และสถานที่ปฏิบัติงาน
10. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

สื่อการเรียนรู้ / แหล่งการเรียนรู้

1. ห้องคหกรรม
2. เครื่องมือรีดชนิดต่าง ๆ
3. เยลลี่ย้อมผ้า
4. สีย้อมดอกไม้
5. ใบความรู้
6. แบบทดสอบ

การวัดผลและประเมินผล

การวัด

1. แบบทดสอบก่อนเรียน
2. การสังเกต
3. การซักถาม
4. แบบประเมินผลการปฏิบัติงาน
5. แบบทดสอบหลังเรียน

การประเมิน

แบบบันทึกการประเมินผลการปฏิบัติงาน (ครูประเมิน)

แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

เรื่อง การเลือกใช้อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้และการบำรุงรักษา

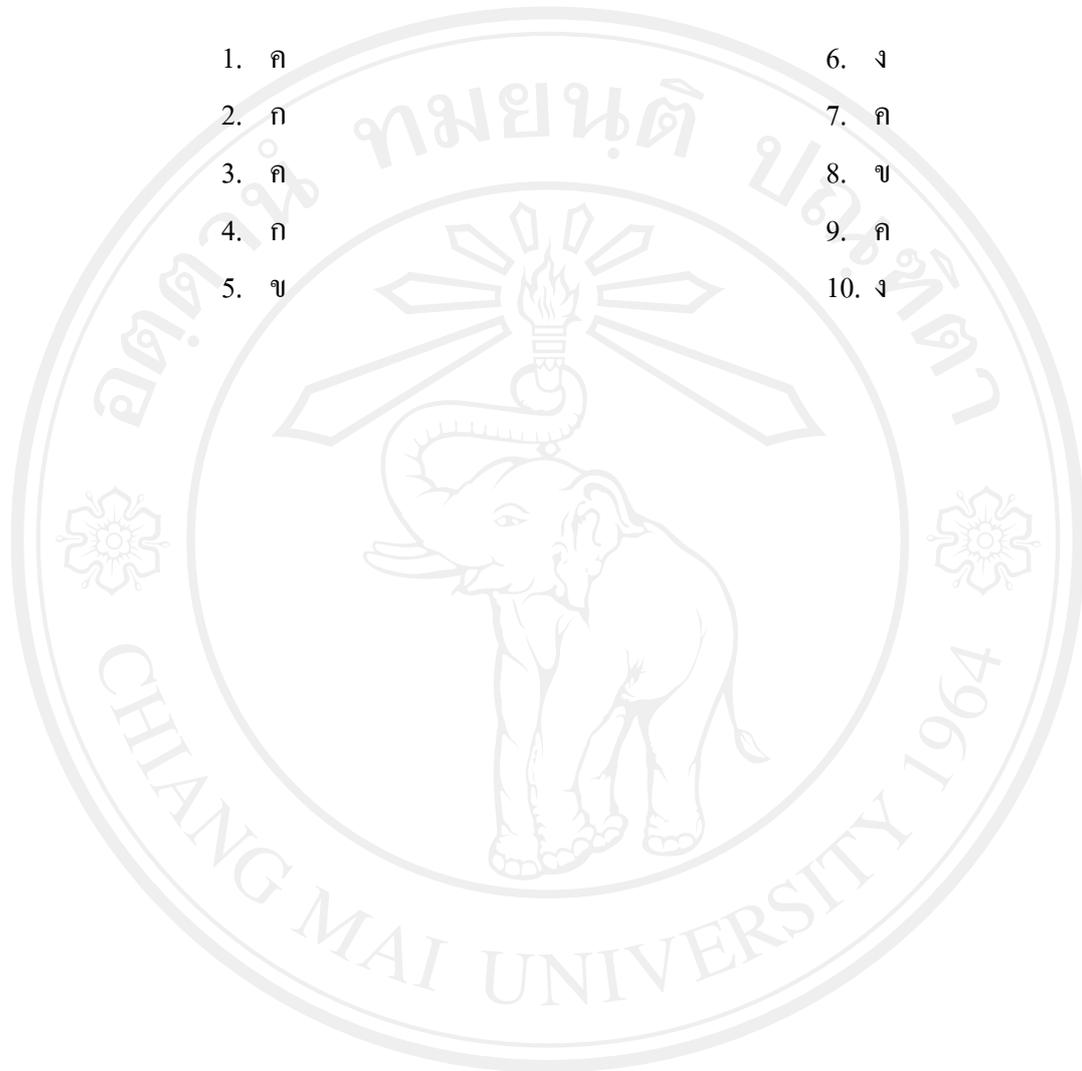
*****

คำสั่ง จงทำเครื่องหมาย X ลงในช่องว่างที่เห็นว่าถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. อุปกรณ์ ในข้อใดที่ใช้ในการตัดลวด
  - ก. กรรไกร
  - ข. มีด
  - ค. คีม
  - ง. ไขควง
2. ผ้าในข้อใดที่นิยมนำมาทำดอกไม้ประดิษฐ์มากที่สุด
  - ก. ผ้าออร์แกนซ่าร์ ผ้ามันส์ลิน
  - ข. ผ้าลินิน ผ้าฝ้าย
  - ค. ผ้าป่าน ผ้าแพรเชื่อไม้
  - ง. ผ้าไหม ผ้าขนสัตว์
3. ปัจจุบันเรานิยมใช้สิ่งใดพันก้านดอกไม้
  - ก. กระดาษย่นหน้าเดียวสีเขียว
  - ข. กระดาษย่นสองหน้าสีเขียว
  - ค. ฟลอร่าเทป
  - ง. กระดาษกาวย่น
4. เราใช้สิ่งใดในการติดดอกไม้ ใบไม้
  - ก. กาวลาเท็กซ์
  - ข. กาวน้ำใส
  - ค. กาวยูธู
  - ง. กาวตราช้าง
5. เราใช้สิ่งใดในการเสริมก้านดอกไม้ให้ใหญ่ตามความต้องการ
  - ก. สำลี
  - ข. กระดาษทิชชู
  - ค. กระดาษย่น
  - ง. ฟลอร่าเทป
6. ปากคีมมีคุณสมบัติอย่างไร
  - ก. ใช้ตัดกระดาษ
  - ข. ใช้มัดกลีบดอก
  - ค. ใช้ตามกลีบดอก
  - ง. ใช้คีบกลีบดอก
7. ลวดเบอร์เท่าใดที่นิยมใช้ตามกลีบดอกและใบ
  - ก. 18
  - ข. 20
  - ค. 26
  - ง. 28
8. แป้งที่ใช้ในการทำเกสรสำเร็จ นิยมใช้แป้งอะไร
  - ก. แป้งข้าวเหนียว
  - ข. แป้งข้าวเจ้า
  - ค. แป้งสาลี
  - ง. แป้งมัน
9. ประโยชน์ของสำลีตรงกับข้อใด
  - ก. เสริมก้านดอก
  - ข. ชับกลีบดอกไม้ขณะย้อม
  - ค. ปั้นเป็นดอกตูม
  - ง. ใزرองกลีบดอก
10. ด้ายเบอร์อะไรที่ใช้ในการพันดอกไม้
  - ก. เบอร์ 5
  - ข. เบอร์ 50
  - ค. เบอร์ 55
  - ง. เบอร์ 60

เฉลย

1. ค	6. ง
2. ก	7. ค
3. ค	8. ข
4. ก	9. ค
5. ข	10. ง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

เรื่อง ความหมายของการประดิษฐ์ดอกไม้เลียนแบบธรรมชาติ

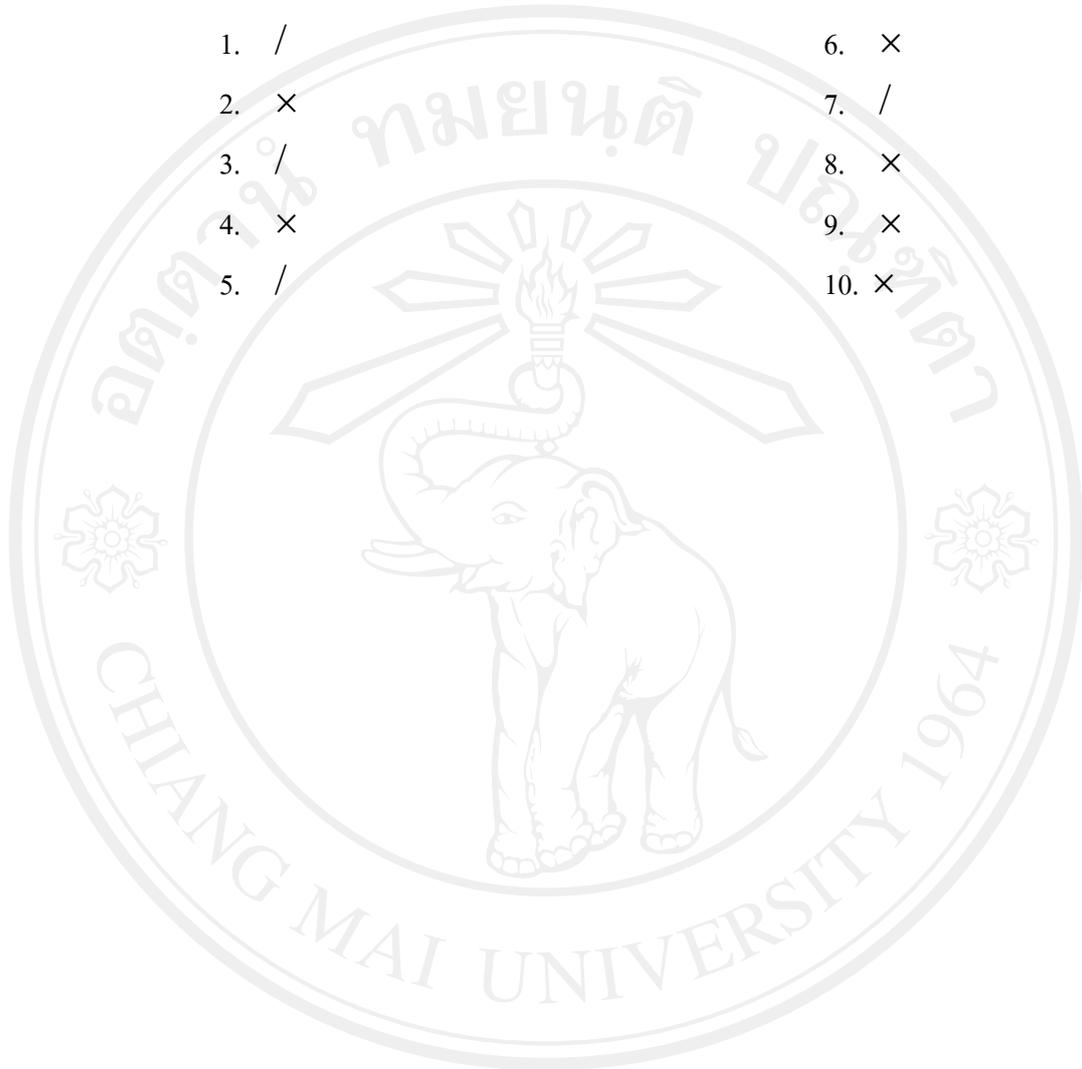
*****

คำสั่ง จงทำเครื่องหมาย / หน้าข้อที่ถูก และ × ลงในข้อที่เห็นว่าผิด

- .....1. การประดิษฐ์ดอกไม้ถือเป็นศิลปะอย่างหนึ่งที่ต้องใช้ความละเอียดอ่อน
- .....2. งานประดิษฐ์ดอกไม้เน้นความเหมือนจริงเพียงเล็กน้อย
- .....3. สี สัน ลักษณะ รูปทรง ต้องให้มีการใกล้เคียงธรรมชาติ
- .....4. ในการทำดอกไม้ประดิษฐ์ ผู้ประดิษฐ์ต้องให้ดอกไม้ที่ประดิษฐ์อยู่คงทน
- .....5. ดอกไม้ประดิษฐ์มีอายุการใช้งานนานกว่าดอกไม้ธรรมชาติ
- .....6. ดอกไม้ธรรมชาติบางชนิดสามารถทำเลียนแบบได้ยาก
- .....7. เราสามารถนำกิ่งไม้ ใบไม้ จากของจริงมาตกแต่งดอกไม้ประดิษฐ์ได้
- .....8. ดอกไม้ประดิษฐ์ถ้าจะให้คงทนต้องทำจากผ้าเท่านั้น
- .....9. ดอกไม้พลาสติก เมื่อมีฝุ่นจับไม่สามารถล้างได้
- .....10. ในการประดิษฐ์ดอกไม้เน้นความสวยงามเพียงอย่างเดียว

เฉลย

1. /	6. ×
2. ×	7. /
3. /	8. ×
4. ×	9. ×
5. /	10. ×

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright© by Chiang Mai University
 All rights reserved

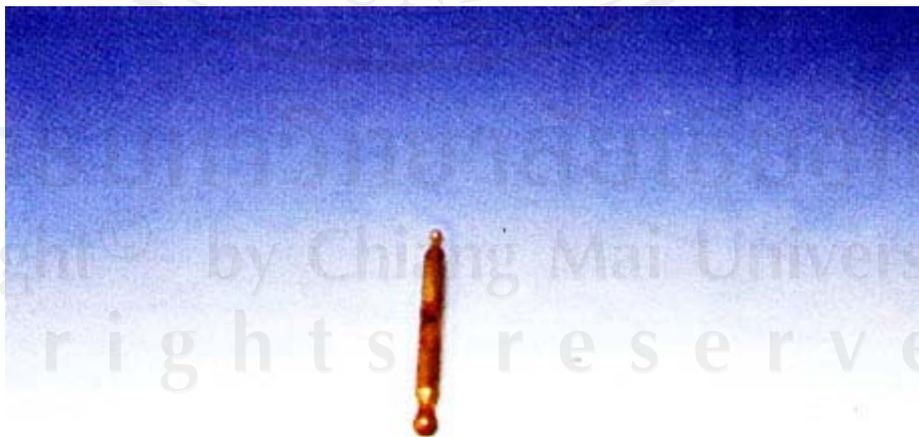
การใช้เครื่องมือรีดกลีบ

อุปกรณ์ทำดอกไม้แห้งหรือเครื่องมือรีดกลีบโดยทั่ว ๆ ไปที่สำคัญ ๆ มีดังนี้

1. เครื่องมือสำหรับทำกระเปาะ เรียกว่า เครื่องมือชนิดตุ้ม ใช้รีดกลีบดอกไม้ให้บุ๋มตรงกลางกลีบเพื่อที่กลีบจะได้โค้งงอหุ้มเกสร มีหลายขนาดด้วยกัน เรียงลำดับตั้งแต่ขนาดเล็กจนถึงโต

2. เครื่องมือรูปหยดน้ำค้าง ใช้สำหรับรีดดอกไม้กลีบเล็ก ๆ ยาว ๆ เพื่อให้กลีบโค้งงอ
งุ้ม กลีบเล็ก ๆ หลายกลีบ เช่น มะลิซ้อน ราตรี เบญจมาศ เป็นต้น

3. เครื่องมือรูปช้อนปลายเป็นร่อง มีทั้ง 2 ร่อง และแบบ 3 ร่อง ใช้รีดกลีบดอกไม้เป็นร่องเล็ก ๆ มองเห็นเส้นเล็ก ๆ ที่กลีบ เช่น ชวนชม บานบุรี เป็นต้น

4. เครื่องมือรูปมิด ใช้สำหรับทำร่องหรือเส้นใบ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

5. เครื่องมือรูปเคียวโค้ง ใช้สำหรับรีดปลายกลีบให้โค้งปิดออก ใช้รีดปลายกลีบดอกบาน หรือแรกแย้ม เพื่อให้โค้งออก เช่น ปลายกลีบดอกกุหลาบ เป็นต้น

6. เครื่องมือรูปโค้งสั้น หรือรูปช้อน ใช้รีดด้านหน้าและรีดด้านหลังของกลีบดอก มีหลายขนาดด้วยกัน

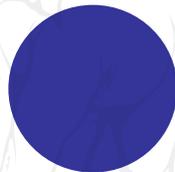
การผสมสีและการระบายสี

การทำดอกไม้ประดิษฐ์ด้วยผ้าหรือเศษวัสดุต่าง ๆ ควรใช้สีสำหรับดอกไม้ประดิษฐ์ โดยเฉพาะซึ่งมีขายตามร้านขายอุปกรณ์ทำดอกไม้ทั่ว ๆ ไป ลักษณะเป็นผงละเอียดมีหลายสีด้วยกัน ถ้าต้องการสีเข้มก็ใส่น้ำแต่น้อย ถ้าต้องการสีอ่อนลงก็ให้เพิ่มน้ำมากขึ้น และบางสีต้องผสมกับสีอื่น ๆ เพื่อให้ใกล้เคียงกับธรรมชาติ มากที่สุด ต้องอาศัยทฤษฎีสีประกอบกับความชำนาญในการเลือกสีและช่างสังเกต บางครั้งสีที่ผสมแล้วต้องทดลองช้อนดูว่าเมื่อช้อนแล้วต้องออกมาใกล้เคียงกับสีดอกไม้จริง ๆ หรือไม่ การผสมสีเป็นสิ่งสำคัญมาก ในการทำดอกไม้ประดิษฐ์ การที่เราทำสีให้ใกล้เคียงกันมากที่สุด สีต่าง ๆ ที่ใช้ผสมมีดังนี้

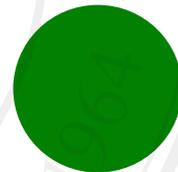
สีเหลือง

+

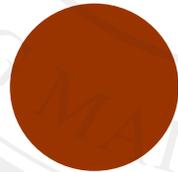

สีน้ำเงิน

=

สีเขียว

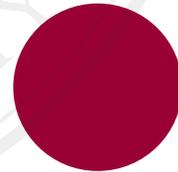
สีน้ำตาล

+

สีชมพู

=

สีน้ำตาลอมชมพู

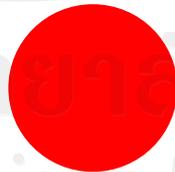
สีเหลือง

+

สีชมพู

+

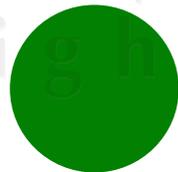

สีแดง

=

สีเหลืองทอง

สีเขียว

+

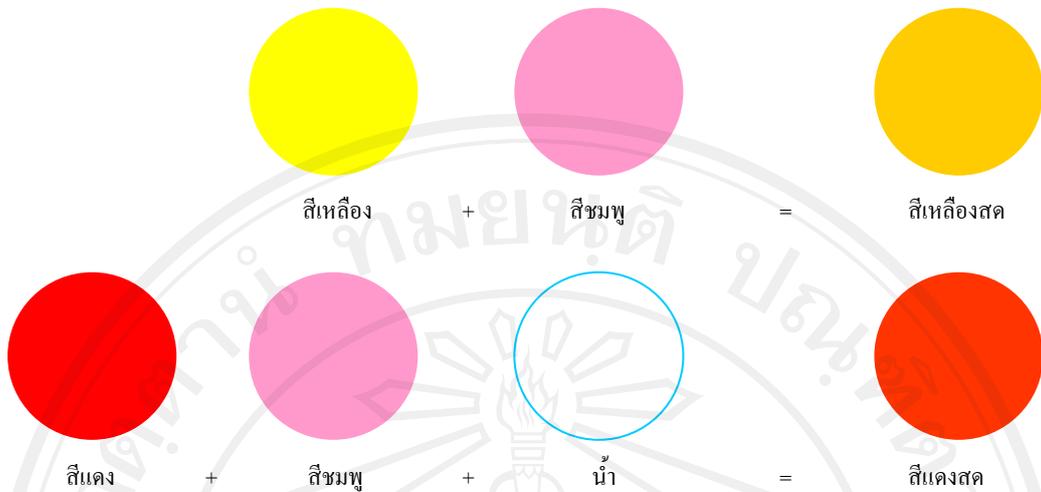

สีเหลือง

=

สีเขียวอมเหลืองหรือสีโศก

ตัวอย่างที่ให้นี้เป็นตัวอย่างทางทฤษฎี ถ้าหากเติมสีใดสีหนึ่งมาไปจะได้สีใหม่ เช่น สีเหลือง สีน้ำเงิน สีเขียว ถ้าหากใส่สีเหลืองมากสีก็ออกไปเหลืองกลายเป็นสีเขียวอมเหลือง ถ้าหากใส่สีน้ำเงินมากก็ออกไปทางสีเขียวเข้ม เป็นต้น การใช้ผสมควรใช้น้ำอุ่น

การระบายสีผ้า

การระบายสีผ้าควรมีขั้นตอนดังนี้

1. ใช้ปากคีบจับกลีบดอกไม้จุ่มในน้ำธรรมดา ก่อนแล้ววางบนกระดาษ
2. ใช้พู่กันจุ่มสีแล้วระบายไปตามกลีบ เช่น โคนกลีบสีเหลือง กลางกลีบสีชมพูอ่อน ปลายกลีบสีชมพูเข้ม ก็ใช้พู่กันระบายไล่ไปตามต้องการ
3. เมื่อระบายเสร็จแล้วใช้ปากคีบจับกลีบวางบนกระดาษซับหรือกระดาษหนังสือพิมพ์ เพื่อรอให้แห้ง แล้วจึงนำไปรีดกลีบ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

เรื่อง/หน่วย การทำเกสรดอกไม้ เวลาเรียน 4 ชั่วโมง
 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี วิชาดอกไม้ประดิษฐ์
 ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชื่อผู้สอน ผศ.วราภรณ์ คุณาพันธุ์
 โรงเรียนแจ้ห่มวิทยา สำนักงานเขตการศึกษาพื้นที่ลำปางเขต 3 อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง

*****

สาระสำคัญ

การทำดอกไม้ประดิษฐ์ เพื่อให้เกิดความสวยงาม เหมือนของจริงมากที่สุด ซึ่งมีสี สัน
 รูปทรงธรรมชาติของดอกไม้ นั้น ๆ จึงจำเป็นที่จะรู้จักการทำเกสรดอกไม้ โดยใช้แป้งข้าวเจ้าเป็นตัว
 หลักในการที่ เพื่อที่จะใช้ประกอบการทำดอกไม้ประดิษฐ์ได้

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. นักเรียนสามารถทำเกสรดอกไม้จากแป้งข้าวเจ้าได้
2. นักเรียนสามารถทำเกสรขนาดต่าง ๆ ได้

สาระการเรียนรู้

1. วิธีการทำดอกไม้
2. อุปกรณ์ที่ใช้ทำดอกไม้
3. ดอกไม้ประดิษฐ์และผลิตภัณฑ์ที่สวยงาม

กิจกรรมการเรียนรู้

1. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 10 ข้อ โดยใช้เวลา 15 นาที
2. ครูให้นักเรียนดูเกสรสำเร็จ รูปทรงต่าง ๆ ที่ขายตามท้องตลาดโดยทั่วไป
3. ครูอธิบายลำดับขั้นตอนการทำเกสรดอกไม้ รวมถึงประโยชน์ของการทำเกสร
4. นักเรียนลงมือปฏิบัติ
5. นักเรียนช่วยกันทำความสะอาดเครื่องมือ และอุปกรณ์และสถานที่ปฏิบัติงาน
6. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. ห้องคหกรรม
2. อุปกรณ์ในการทำเกสรดอกไม้
3. ใบความรู้
4. แบบทดสอบ

การวัดผลและประเมินผล**การวัด**

1. แบบทดสอบก่อนเรียน
2. การสังเกต
3. การซักถาม
4. แบบประเมินผลการปฏิบัติงาน
5. แบบทดสอบหลังเรียน

การประเมิน

แบบบันทึกการประเมินผลการปฏิบัติงาน (ครูประเมิน)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาคผนวก จ

แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนต่อการเรียนการสอนแบบร่วมมือ

วิชาดอกไม้ประดิษฐ์ โดยใช้รูปแบบเอส ที เอ ดี

แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนต่อกิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนซึ่งมี 5

ระดับ ว่ามีความเหมาะสมเพียงใด

5	หมายถึง	เหมาะสมที่สุด
4	หมายถึง	เหมาะสมมาก
3	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	เหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	เหมาะสมน้อยที่สุด

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. กิจกรรมการเรียนการสอนต่าง ๆ ที่ครูให้นักเรียนปฏิบัติในการเรียนที่เน้นการเรียนแบบร่วมมือ					
2. การทำงานในกลุ่มนักเรียนได้มีบทบาทครบทั้ง 3 บทบาท ได้แก่ ประธาน สมาชิก เลขานุการ					
3. กิจกรรมเน้นให้นักเรียนได้คิดได้ปฏิบัติเป็นขั้นตอนอย่างชัดเจน					
4. การทำงานในกลุ่มนักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน					
5. ลักษณะการเรียนที่จัดผู้เรียนนั่งเรียนเป็นกลุ่ม ๆ ละ 5 คน โดยจัดโต๊ะเป็นวงกลมเหมาะสมกับการเรียนแบบร่วมมือ					
6. นักเรียนใช้สื่อ/ใบงาน ใบความรู้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือ					
7. ครูใช้สื่อ/อุปกรณ์ เช่น รูปภาพ ของจริงเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือ					
8. การเรียนแบบร่วมมือทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง					

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
9. การเรียนแบบร่วมมือทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์กับสมาชิกในกลุ่มย่อย					
10. การเรียนแบบร่วมมือทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์กับสมาชิกในชั้น					
11. งานที่ครูมอบหมายให้นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียนเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือ					
12. กิจกรรมแต่ละกิจกรรมที่ครูจัดเวลาให้ประมาณ 15-20 นาที เหมาะสมกับการเรียนแบบร่วมมือ					
13. แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนแบบร่วมมือ (นักเรียนประเมินเป็นรายบุคคล) มีพฤติกรรมที่สังเกตเหมาะสมกับการเรียนแบบร่วมมือ					
14. แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนแบบร่วมมือ (ผู้สอนประเมินเป็นกลุ่ม) มีพฤติกรรมที่สังเกตเหมาะสมกับการเรียนแบบร่วมมือ					
15. การนำคะแนนการสอบย่อยของสมาชิกในกลุ่มรวมเป็นคะแนนกลุ่มและหาค่าเฉลี่ย					

แบบสอบถามความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนแบบร่วมมือโดยใช้รูปแบบ เอส ที เอ ดี

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน

ข้อความ	ความคิดเห็นของนักเรียน				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ด้านการให้ความร่วมมือช่วยเหลือ					
1. นักเรียนในกลุ่มมีการระดมความคิดเพื่อแก้ปัญหาในการเรียน					
2. นักเรียนส่วนมากให้ความร่วมมือทำงานของกลุ่มตามที่ได้รับมอบหมาย					
3. การช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนอ่อนทำให้นักเรียนที่เรียนเก่งมีความรู้เพิ่มมากขึ้นและเกิดความคล่องในวิชาที่เรียนมากขึ้น					
4. นักเรียนในกลุ่มมีความเพลิดเพลินในการเรียนร่วมกัน					
5. เมื่อทำงานกลุ่มก่อให้เกิดความสามัคคี					
ด้านการปรับตัวเข้ากับผู้อื่น					
1. การทำงานกับเพื่อนเพศเดียวกันทำให้งานเสร็จได้เร็วขึ้น					
2. เกิดความรู้สึกอายและไม่มั่นใจเมื่อพูดคุยกับเพื่อนต่างเพศ					
3. นักเรียนภายในกลุ่มทุกคนปฏิบัติตามข้อตกลงที่กำหนดร่วมกันไว้ภายในกลุ่ม					
4. นักเรียนได้ช่วยกันคิดช่วยกันทำงานให้เกิดประสบการณ์ที่จะนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน					

ข้อความ	ความคิดเห็นของนักเรียน				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ด้านความเห็นอกเห็นใจ					
1. นักเรียนที่เรียนเก่งจะให้คำแนะนำแก่นักเรียนที่เรียนอ่อนกว่า					
2. นักเรียนที่เรียนเก่งมักจะไม่ค่อยเต็มใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มกับเพื่อนที่เรียนอ่อนกว่า					
3. นักเรียนภายในกลุ่มจะให้กำลังใจเมื่อเวลาที่เพื่อนในกลุ่มไม่สามารถแก้ปัญหาอันเกิดจากงานที่ได้รับมอบหมายได้					
4. นักเรียนบางคนภายในกลุ่มไม่พอใจเมื่อเพื่อนในกลุ่มปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายได้ไม่ดีเท่าที่ควร					
5. จะไม่กล่าวโทษเพื่อนที่ทำงานไม่สำเร็จ ให้ความช่วยเหลือด้วยความเต็มใจ					
ด้านความรู้สึกที่เกี่ยวกับตนเองและผู้อื่น					
1. จะชอบฟังเพื่อนพูดมากกว่าที่จะแสดงความคิดเห็น					
2. กล้าที่จะแสดงความคิดเห็นและพูดต่อหน้าเพื่อน ๆ ทุกคน					
3. เพื่อนที่เรียนอ่อนกว่ามีส่วนทำให้การเรียนของเราลดลง					
4. จะรู้สึกดีใจเมื่อเห็นเพื่อน ๆ ประสบผลสำเร็จในด้านการเรียน					
5. ได้ความคิดแปลก ๆ ใหม่ ๆ เมื่อทำงานร่วมกับเพื่อน					

ข้อความ	ความคิดเห็นของนักเรียน				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น					
1. เมื่อเวลาพบเพื่อนจะเข้าไปทักทายและทำความรู้จักกับเพื่อนก่อนเสมอ					
2. จะชอบทำงานเป็นกลุ่มมากกว่าทำงานคนเดียว					
3. เมื่อเวลามีปัญหาขัดแย้งจะเป็นคนที่เข้าไปไกล่เกลี่ยด้วยความประนีประนอม					
4. จะรู้สึกลำบากใจและยุ่งยากใจที่จะต้องไปทำความรู้จักและสนิทสนมกับเพื่อน ๆ ก่อน					
5. จะชอบทำงานที่ได้วางแผนอย่างเป็นขั้นตอนร่วมกับเพื่อน					

ข้อเสนอแนะและข้อเสนอนแนะ

.....

.....

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาคผนวก จ

ความรู้เกี่ยวกับดอกไม้ประดิษฐ์

ความหมายของดอกไม้ประดิษฐ์

โสภิตา ศรีสุทธิโรจน์ (2537, หน้า 3) กล่าวถึงดอกไม้ประดิษฐ์ว่า หมายถึง สิ่งประดิษฐ์ขึ้นจากวัสดุมีลักษณะคล้ายรูปร่างดอกไม้ หรือวัสดุอื่นใดที่ผู้ต้องการนำมาประดิษฐ์ให้เกิดความสวยงาม เพื่อนำไปใช้ในการประดับในโอกาสต่างๆ การประดิษฐ์ดอกไม้จึงเป็นศิลปะที่มีความละเอียดอ่อน มุ่งหวังที่จะดำรงความสวยงาม งดงามตามธรรมชาติของดอกไม้ให้คงอยู่ ไม่ร่วงโรยเหี่ยวเฉา

การทำดอกไม้ประดิษฐ์จึงเริ่มต้นที่การใช้ความสังเกต ศึกษา ค้นคว้า รูปลักษณะ สี สันตามธรรมชาติ ของดอกไม้แต่ละชนิด แต่ละประเภทแล้วถ่ายทอดการทำออกมาเป็นดอกไม้ประดิษฐ์ ดอกไม้ประดิษฐ์ จึงเป็นมรดกทางวัฒนธรรม ของแต่ละชนชาติที่ถ่ายทอดกันยาวนาน เพื่อความงดงามของ ดอกไม้ประดิษฐ์

วัสดุอุปกรณ์ ในการทำดอกไม้ประดิษฐ์

1. ฝ้ายชนิดต่าง ๆ

- ฝ้ายออร์แกนซ่า
- ฝ้ายแพร์เยื่อไม้
- ฝ้ายป๊อบลิน
- ฝ้ายกำมะหยี่
- ฝ้ายสักหลาด
- ฝ้ายมัสลิน

2. กระดาษชนิดต่าง ๆ

- กระดาษย่น
- กระดาษสา

3. พืช

- ส่วนประกอบของพืชที่นำมาประดิษฐ์ดอกไม้ เช่น ใบ ราก ลำต้น เมล็ด ผล

เปลือกข้าวโพด รังบัวบว ใบกระถินณรงค์ ลูกสน ฯลฯ

4. สัตว์ เช่น เกล็ดปลา เปลือกหอย ขนไก่ รังไหม

อุปกรณ์ในการทำดอกไม้ประดิษฐ์

1. กรรไกรขนาดต่าง ๆ
2. คีมปากคีบ
3. สีข้อมกليبดอกและใบ
4. ฟลอร่าเทป
5. พู่กัน
6. กาว
7. ลวดขนาดต่าง ๆ
8. คีมตัดลวด
9. ดินสอคำ
10. ด้าย
11. สำลี
12. กระดาษทิชชู

ประเภทของดอกไม้ประดิษฐ์

การแบ่งประเภทของดอกไม้ประดิษฐ์ สามารถแบ่งออกตามลักษณะต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. แบ่งตามลักษณะการประดิษฐ์

1.1 รูปแบบการประดิษฐ์แบบธรรมชาติ

การประดิษฐ์จะต้องพิจารณาส่วนประกอบของดอกไม้และรายละเอียดต่าง ๆ

เช่น รูปแบบกลีบดอกไม้ ขนาด สีสัน วิธีการประดิษฐ์

1.2 รูปแบบการประดิษฐ์เลียนแบบธรรมชาติ

การประดิษฐ์จะสามารถตัดทอนส่วนต่าง ๆ ออกได้ แต่จะต้องรักษาส่วนที่โดดเด่น เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของดอกไม้ชนิดนั้น ๆ ได้แก่ เกสรบางส่วน กลีบเลี้ยงบางส่วน

1.3 รูปแบบการประดิษฐ์แบบสร้างสรรค์

การประดิษฐ์จะพัฒนารูปแบบที่มีอยู่เดิมจากธรรมชาติให้มีความแปลกใหม่ หรือจะสร้างรูปแบบใหม่ทั้งหมดขึ้นอยู่กับจินตนาการของผู้ประดิษฐ์

2. แบ่งตามกระบวนการประดิษฐ์

2.1 กระบวนการประดิษฐ์ด้วยมือ

การประดิษฐ์ทุกกระบวนการจะใช้แรงงานคนในการประดิษฐ์เหมาะเป็นงานอดิเรก แต่สามารถทำเป็นอาชีพได้

2.2 กระบวนการประดิษฐ์ด้วยเครื่องทุ่นแรง

การประดิษฐ์วิธีนี้อาศัยเครื่องจักรในบางขั้นตอน เช่น ขั้นตอนการตัดกลีบ
ขั้นตอนการอัดกลีบ

3. แบ่งตามเทคนิคของการประดิษฐ์

3.1 เทคนิคการรีดกลีบ

เป็นการรีดกลีบด้วยเครื่องรีดไฟฟ้า เพื่อให้เกิดลวดลายต่าง ๆ ตามหัวรีดแต่ละหัว

3.2 เทคนิคการอัดจีบ

เป็นการอัดจีบดอก และกลีบใบด้วยผ้าเช็ดหน้า หรือผ้าเนื้อบาง ๆ เพื่อให้กลีบ
ดอกเกิดลวดลายตามแรงกด

3.3 เทคนิคการบิดกลีบ

เป็นการสร้างลวดลายกลีบดอกหรือกลีบใบด้วยมือ โดยการบิดเป็นริ้ว ๆ

การใช้สีในการประดิษฐ์ดอกไม้ มีการใช้สีโดยการอาศัยการเกิดสีของธรรมชาติของ
ดอกไม้ ใบไม้ โดยการผสมสีให้มีความใกล้เคียงให้มากที่สุด หรืออาจจะจินตนาการใช้สีให้มีความ
สวยงามตามความชอบ สีที่ใช้มีลักษณะเป็นผงละเอียด ถ้าต้องการสีเข้มควรผสมน้ำแต่น้อย ถ้า
ต้องการสีอ่อนก็เพิ่มปริมาณน้ำมากขึ้น

การย้อมเยลลี่ เยลลี่มีตามร้านขายอุปกรณ์ในการทำดอกไม้ทั่ว ๆ ไป มีลักษณะ
เป็น สีเหลืองใส สีค่อนข้างเหลืองเล็กน้อย ใช้สำหรับย้อมเพื่อให้ผ้าแข็งอยู่ตัว เมื่อใช้เครื่องกลีบ
ที่ร้อน ๆ รีดแล้วจะทำให้ผ้าที่รีดมีรูปร่างเป็นไปตามต้องการและอยู่ตัวคงทน

การทำเกสรดอกไม้ ดอกไม้เกือบทุกชนิดต้องมีเกสรเป็นส่วนประกอบ เกสรมีหลาย
ชนิดแล้วแต่ชนิดของดอกไม้ เราสามารถประดิษฐ์เกสรได้โดยใช้วัสดุต่าง ๆ เลียนแบบให้เหมือน
ของจริง การทำเกสรจากแป้ง นิยมใช้แป้งมันผสมกาวจนข้น จึงนำด้ายที่ชุบกาวจนแข็งนำมาจุ่มแป้ง
ที่ผสมกับกาวตากให้แห้ง ปัจจุบันมีเกสรสำเร็จจำหน่ายตามร้านขายอุปกรณ์การทำดอกไม้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางผกาพรรณ คุลาพันธุ์
วัน เดือน ปี เกิด	12 สิงหาคม 2508
ที่อยู่ปัจจุบัน	27 ถนนราษฎร์บูรณะ ตำบลพิชัย อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง
ประวัติการศึกษา	<p>พ.ศ. 2523 มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนลำปางกัลยาณี</p> <p>พ.ศ. 2526 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาเกษตรกรรมทั่วไป วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง</p> <p>พ.ศ. 2530 ครุศาสตร์บัณฑิต (ค.บ.) เอกเกษตรศาสตร์ทั่วไป วิทยาลัยครูสวนสุนันทา กรุงเทพมหานคร</p>
ประสบการณ์ในการทำงาน	<p>พ.ศ. 2533-2537 นักโภชนาการ วิทยาลัยพยาบาลลำปาง</p> <p>พ.ศ. 2538 อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนท่าเสาพิทยาคม จังหวัดพิจิตร</p> <p>พ.ศ. 2540 อาจารย์ 1 ระดับ 4 โรงเรียนท่าเสาพิทยาคม จังหวัดพิจิตร</p> <p>พ.ศ. 2544 อาจารย์ 1 ระดับ 5 โรงเรียนแจ้ห่มวิทยา จังหวัดลำปาง</p> <p>พ.ศ. 2547 อาจารย์ 2 ระดับ 6 โรงเรียนแจ้ห่มวิทยา จังหวัดลำปาง</p> <p>พ.ศ. 2547 - ปัจจุบัน ครูชำนาญการ อันดับ ค.ศ. 2 โรงเรียนแจ้ห่มวิทยา จังหวัดลำปาง</p>